

Włodzimierz Ignacy Deczyński*

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa
Miłośników Torunia za okres od 16 maja 2023 r.
do 20 maja 2024 r.

Report on the activities of the Friends of Toruń Society
for the period from 16 May 2023 to 20 May 2024

Bericht über die Aktivitäten des Vereins der Toruń-Liebhaber
für den Zeitraum vom 16. Mai 2023 bis 20. Mai 2024

1. Władze i członkowie Towarzystwa

W sprawozdawanym okresie zarząd Towarzystwa Miłośników Torunia tworzyli: prezes i redaktor *Toruńskiego Słownika Biograficznego* – Krzysztof Mikulski, wiceprezesi: Jarosław Kłaczek i Michał Targowski, sekretarz – Włodzimierz Deczyński, skarbnik i redaktor naczelny „Rocznika Toruńskiego” – Agnieszka Zielińska, przewodniczący sekcji historycznej – Krzysztof Kopiński, przewodniczący sekcji łączności z mediami – Wiesław Nowosad. Zarząd tworzyli także: Kamila Maj, Piotr Birecki i Piotr Oliński.

W dniu 20 maja 2024 r., na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo – Wyborczym wybrane zostały nowe władze Towarzystwa Miłośników Torunia. Zarząd

* Włodzimierz Ignacy Deczyński – historyk, absolwent UMK, członek ToMiTo, kolekcjoner artefaktów związanych z Toruniem i regionem, zwłaszcza historycznych obiektów kartograficznych, w tym zabytkowych map i planów Torunia, widokówek, przewodników oraz zabytkowej porcelany; ORCID: 0000-0002-4879-0975.

tworzą: prezes – Krzysztof Mikulski, wiceprezesi: Jarosław Kłaczek i Michał Targowski, sekretarz – Włodzimierz Deczyński, skarbnik i redaktor „Rocznika Toruńskiego” – Agnieszka Zielińska. Zarząd tworzą także: Michał Gordon, Kamila Maj, Sławomir Pułkownik i Andrzej Szmak który odpowiada za sprawy związane z wizerunkiem i promocją miasta Torunia.

Do Komisji Rewizyjnej Towarzystwa zostali powołani: Michał Józefowicz, Halina Mazurkiewicz i Janusz Bączkowski.

W ramach działalności Towarzystwa działają następujące sekcje: Sekcja Historyczna z przewodniczącym Krzysztofem Kopińskim, Sekcja Łączności z Mediami z przewodniczącym Wiesławem Nowosadem. Na wniosek Michała Targowskiego 20 maja 2024 r. powołane zostały dwie dodatkowe sekcje: Sekcja Wydawnicza, gdzie na przewodniczącego powołany został Piotr Oliński, oraz Sekcja Opieki nad Cmentarzami z przewodniczącym Piotrem Bireckim.

Siedzibą Towarzystwa jest lokal położony na I piętrze budynku przy ulicy Podmurnej 60, wynajmowany od Gminy Miasta Toruń. Biuro Towarzystwa oraz księgowość prowadzi pracująca na pół etatu Joanna Danuta Horyza. Stroną internetową Towarzystwa, dostępną pod adresem www.tomito.torun.pl, oraz profilem na portalu Facebook opiekują się: Michał Targowski i Wiesław Nowosad.

Na dzień 20 maja 2024 r., Towarzystwo Miłośników Torunia liczy 96 członków. W okresie sprawozdawczym do Towarzystwa wstąpiło dziewięć nowych członków: Irina Matiasz, Krystyna Sasin, Janusz Bonczkowski, Michał Gordon, Aldona Mackiewicz, Oliwia Walczak, Maciej Iwaniszewski, Wojciech Klabun i Michał Wojteczak. Liczba członków Towarzystwa uległa w okresie sprawozdawczym pomniejszeniu w sumie o 13 osób. W tym gronie znalazł się zmarły 29 października 2023 r. dr hab. Jarosław Centek, prof. UMK, historyk, nauczyciel akademicki, członek ToMiTo od 2004 r. Dodatkowo z pracy w Zarządzie oraz działalności w Towarzystwie zrezygnował Mariusz Thomas (z dniem 1 maja 2024 r.). Pozostałe 11 osób, które zakończyły działalność w ToMiTo, to członkowie Klubu Krótkofalowców, którzy w maju 2024 roku podjęli decyzję o wyodrębnieniu Klubu ze struktur Towarzystwa.

30 stycznia 2024 r. swoje setne urodziny obchodziła Pani dr Karola Ciesielska, jedna z najbardziej zasłużonych działaczek Towarzystwa Miłośników Torunia, wieloletnia wiceprezesa i prezeska naszego stowarzyszenia.

Będąc jedną z pierwszych absolwentek studiów historycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika, już w 1952 r. związała swoje zawodowe życie z toruńskim archiwum państwowym. Kierowała nim nieprzerwanie od 1966 do 1984 r. Praca w otoczeniu archiwalnych zbiorów sprzyjała aktywności naukowej. Pani Karola Ciesielska obroniła w 1970 r. doktorat, opublikowała wiele cennych artykułów i monografii poświęconych historii Torunia i regionu.

Na kilka lat przed przejściem na emeryturę dr Karolina Ciesielska aktywnie włączyła się w działania Towarzystwa Miłośników Torunia. Była jego wiceprezeską w latach 1981–1987 i 1993–2014, a także prezeską w latach 1987–1990 i 1991–1993. Mimo wielu kłopotów i trudności związanych z problemami lokalowymi, transformacją ustrojową kraju i nieustannym niedoborem środków, potrafiła z olbrzymim zaangażowaniem aktywizować ToMiTo do działań na rzecz Torunia i jego mieszkańców. Ze szczególną pasją przewodniczyła jury bardzo lubianego przez torunian konkursu „Toruń w kwiatkach”.

Była organizatorką i jurorką wielu konkursów wiedzy o Toruniu, m.in. ogłoszanego na łamach toruńskich „Nowości” konkursu „Czy znasz Toruń?”. Mimo wielu obowiązków związanych z tymi aktywnościami przygotowała kolejne publikacje, m.in. *Przywileje lokacyjne Torunia, 450 lat toruńskiego Podgórza* (wspólnie z Tadeuszem Zakrzewskim), historię ToMiTo wydaną z okazji 75-lecia Towarzystwa, a także biogramy do *Toruńskiego Słownika Biograficznego*. Była zaangażowana w odsłonięcie obelisku upamiętniającego ofiary wielkiego wybuchu amunicji na Podgórzu w dniu 24 stycznia 1945 r., poświęcała też wiele uwagi przypomnianiu osób i opowieści z historią toruńskiego lewobrzeża.

Dla wielu osób Pani Karola stanowiła wręcz uosobienie Towarzystwa Miłośników Torunia. Pełne pasji i poświęcenia działania przyniosły jej wiele zaszczytnych wyróżnień, wśród których znalazło się przyznane w 1992 r. „Złote Astrolabium” – wyróżnienie honorowe ToMiTo oraz otrzymane w 2012 r. Honorowe Członkostwo Towarzystwa Miłośników Torunia.

W imieniu wszystkich członków Towarzystwa złożyliśmy Pani Karoli najserdeczniejsze życzenia urodzinowe. Ad multos annos!

2. Działalność Towarzystwa

W okresie sprawozdawczym Zarząd w celu omówienia bieżącej działalności spotykał się pięć razy: 16 maja 2023 r., 27 czerwca 2023 r., 11 grudnia 2023 r., 23 stycznia 2024 r. (uroczyste spotkanie świąteczno-noworoczne Zarządu), 12 kwietnia 2024 r. oraz 20 maja 2024 r.

Członkowie Zarządu: Krzysztof Kopiński i Włodzimierz Deczyński współdziałali z Radą Miasta w sprawach dotyczących nazewnictwa ulic i placów. Zarząd udzielał również na prośbę Urzędu Miasta Torunia konsultacji w sprawach związanych z dziejami miasta Torunia. Przedstawiciele Zarządu (Andrzej Szmak i Michał Targowski) brali również udział w pracach nad aktualizacją Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia oraz Planem Zarządzania Miejscem Światowego Dziedzictwa UNESCO w Toruniu.

8 września 2023 r. – wiceprezes ToMiTo dr Michał Targowski wziął udział w uroczystości 100-lecia działalności Towarzystwa Miłośników Bydgoszczy. Z tej okazji wręczył pamiątkowy list i oprawioną grafikę Torunia.

22 listopada 2023 r. odbyły się uroczyste obchody 95. rocznicy urodzin Pani dr Cecylii Iwaniszewskiej – Honorowego Członka ToMiTo, laureatki Honorowego Wyróżnienia ToMiTo Złotego Astrolabium. Wiceprezes Michał Targowski wręczył wraz z listem gratulacyjnym – pamiątkowy upominek w postaci grafiki przedstawiającej toruńską katedrę św. Janów.

4 grudnia 2023 r. z okazji 100-lecia Książnicy Kopernikańskiej odbyła się Gala Jubileuszowa, w której uczestniczyli prezes ToMiTo prof. Krzysztof Mikulski oraz wiceprezes ToMiTo dr Michał Targowski.

Towarzystwo Miłośników Torunia objęło patronatem cykliczną uroczystość „Przedszkolne Święto Piernika” organizowaną przez Przedszkole Miejskie nr 1 im. Wandy Szuman przy ul. Strumykowej w Toruniu. 15 maja 2024 r. odbyła się kolejna 21. uroczystość, na której honorowym gościem był prezydent miasta Torunia Pan Paweł Gulewski. W uroczystości uczestniczył przedstawiciel ToMiTo – Włodzimierz Deczyński.

Członek Zarządu ToMiTo – red. Andrzej Szmak wystąpił do Towarzystwa Przyjaciół Ciechocinka z propozycją postawienia w Ciechocinku aranżacji rzeźby Edwarda Stachury. Towarzystwo Przyjaciół Ciechocinka w porozumieniu z Towarzystwem Miłośników Torunia 27 września 2023 r. utworzyło Komitet Organizacyjny w celu współpracy przy realizacji projektu. Projekt rzeźby powierzono Maciejowi Jagodzińskiemu-Jagenmeerowi. Zarówno projekt rzeźby, jak i lokalizacja zostały pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, jak i Radę Miasta Ciechocinka. Ukończenie realizacji projektu i odsłonięcie aranżacji planowane jest na jesień 2024 – wiosna 2025 r.

3. Opracowania i edycja wydawnictw

Nakładem Towarzystwa ukazały się cztery publikacje:

- *Każdy o swym gnieździe myśleć powinien. Towarzystwo Miłośników Torunia i jego dzieje w latach 1923–2023* – Agnieszka Zielińska, Jarosław Kłaczko.
- 50 tom „Rocznika Toruńskiego” pod redakcją Agnieszki Zielińskiej.
- *Nicolaus Copernicus aus Thorn* – Krzysztof Mikulski, Michał Targowski.

Działalność wydawnicza Towarzystwa została doceniona nagrodami, które przyznano w konkursie Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego na

Najlepszą Książkę o Tematyce Regionalnej. Otrzymały je publikacje wydane w 2022 r. – książka prof. Krystyny Sulkowskiej-Tuszyńskiej *Kościół św. Jakuba. Historia w ziemi zapisana* otrzymała nagrodę główną, a publikacja Włodzimierza Deczyńskiego *Nazewnictwo ulic miasta Torunia w latach 1920–1939* nagrodę specjalną w kategorii „Historia”. Autorzy tych publikacji wzięli udział 18 października 2023 r. w ceremonii wręczenia nagród zorganizowanej w ramach dziewiątej edycji Toruńskiego Kiermaszu Książki Regionalnej.

Wydawnictwa ToMiTo były również promowane na stronie internetowej Towarzystwa oraz w mediach społecznościowych, a także podczas Wieczorów Toruńskich i zorganizowanego 22 czerwca 2023 r. przez Antykwariat Toruński spotkania z Włodzimierzem Deczyńskim poświęconego jego książce *Nazewnictwo ulic miasta Torunia w latach 1920–1939*. Towarzystwo wzięło również udział w IX Toruńskim Kiermaszu Książki Regionalnej, prezentując stoisko z publikacjami.

4. Wieczory Toruńskie, Toruńskie Spotkania Kopernikańskie i inne spotkania z mieszkańcami Torunia

W ramach realizacji zadania „Toruńskie Kopernikalia”, dofinansowanego ze środków Gminy Miasta Toruń, Towarzystwo zorganizowało w sprawozdawczym okresie 9 wydarzeń z cyklu „Toruńskie Spotkania Kopernikańskie”. Były to spotkania z naukowcami i ekspertami niekiedy połączone z pokazami obiektów zabytkowych lub zbiorów bibliotecznych. Wydarzenia te cieszyły się dużym zainteresowaniem odbiorców i wysoką frekwencją. Tematyka Toruńskich Spotkań Kopernikańskich była następująca:

- 13 czerwca 2023 r. – „Kopernik – astronom, matematyk czy astrolog” spotkanie w Książnicy Kopernikańskiej z prof. Maciejem Mikołajewskim, redaktorem czasopisma „Urania”. Organizatorzy: Książnica Kopernikańska, Towarzystwo Miłośników Torunia.
- 11 lipca 2023 r. – „Kopernik upamiętniony pomniki, instalacje, nawiązania” – spacer z Michałem Kłosińskim, kustoszem Domu Mikołaja Kopernika, oddziału Muzeum Okręgowego w Toruniu. Organizatorzy: Muzeum Okręgowe w Toruniu, Towarzystwo Miłośników Torunia.
- 29 sierpnia 2023 r. – „Kopernikowe miasteczko” – spacer po kampusie UMK z prof. Michałem Pszczółkowskim. Organizator: Towarzystwo Miłośników Torunia.
- 11 września 2023 r. – „Kanonik Kopernik. astronom w służbie kościoła” – spotkanie w Muzeum Diecezjalnym przy ul. Żeglarskiej w Toruniu

z dr. Jerzym Sikorskim. Organizatorzy: Muzeum Diecezjalne w Toruniu, Towarzystwo Miłośników Torunia.

- 30 września 2023 r. – Gra terenowa „Śladami Mikołaja Kopernika”.
- 14 października 2023 r. – „Wokół pieniądza – kopernikańska debata ekonomiczna” – zorganizowana w Dworze Artusa w Toruniu w ramach Toruńskiego Festiwalu Słów. W debacie uczestniczyli: prof. Mirosław Bochenek – ekonomista, prof. Janusz Małłek – historyk, prowadzenie Michał Kłosiński – kierownik Domu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Organizatorzy: Centrum Kultury Dwór Artusa, Gmina Miasta Toruń, Towarzystwo Miłośników Torunia.
- 25 października 2023 r. – „Wokół pomnika Kopernika” – spotkanie z prof. Magdaleną Niedzielską w Ratuszu Staromiejskim w 170. rocznicę uroczystego odsłonięcia toruńskiego Pomnika Mikołaja Kopernika. Organizatorzy: Muzeum Okręgowe w Toruniu, Towarzystwo Miłośników Torunia.
- 6 grudnia 2023 r. – „Kopernik i piernik” – rozmowa w Muzeum Toruńskiego Piernika z kustoszem Muzeum Toruńskiego Piernika Małgorzatą Mikulską-Wernerowicz połączona z tematyczną wystawą. Organizatorzy: Muzeum Toruńskiego Piernika, Towarzystwo Miłośników Torunia.
- 30 stycznia 2024 r. – „Kopernikana w zbiorach ikonograficznych Książnicy” – spotkanie z Aleksandrą Męczekalską w Książnicy Kopernikańskiej połączone z wystawą.
- 28 lutego 2024 r. – „Książę i biust Kopernika” – spotkanie z prof. Piotrem Bireckim i prof. Stanisławem Roszakiem w Muzeum Diecezjalnym. Organizatorzy: Muzeum Diecezjalne w Toruniu, Towarzystwo Miłośników Torunia.

Toruńskie Spotkania Kopernikańskie odbywały się dzięki wsparciu Gminy Miasta Toruń.

W ramach działań dofinansowanych ze środków Gminy Miasta Toruń Towarzystwo zorganizowało również w okresie sprawozdawczym wiele spotkań z cyklu „Wieczory Toruńskie”. Partnerami w realizacji tych wydarzeń była Książnica Kopernikańska, Muzeum Okręgowe w Toruniu i Muzeum Diecezjalne w Toruniu. Tematyka Wieczorów była następująca:

- 16 maja 2023 r. – „Trudne początki – działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie międzywojennym” prelekcja prof. Agnieszki Zielińskiej. Miejsce: Książnica Kopernikańska.
- 25 maja 2023 r. – „Wieża Ratusza Staromiejskiego w Toruniu” – spotkanie z dr. hab. Maciejem Praratem, współautorem publikacji *Wieża*

Ratusza Staromiejskiego w Toruniu. Historia budowlana od XIII do XXI wieku w świetle badań architektonicznych. Miejsce: Ratusz Staromiejski.

- 7 listopada 2023 r. – Monika Jakubek-Raczkowska i Juliusz Raczkowski „Hanzeatycki skarb. Płyta nagrobna małżonków Von Soest z toruńskiej katedry”. Miejsce: Muzeum Diecezjalne w Toruniu. Organizatorzy: Muzeum Diecezjalne w Toruniu i Towarzystwo Miłośników Torunia.
- 7 listopada 2023 r. – Katarzyna Tomkowiak „Zygmunt Mocarski (1894–1941) bibliotekarz i bibliofil, zasłużony dla Torunia społecznik”. Miejsce: Książnica Kopernikańska.
- 30 listopada 2023 r. – Katarzyna Tomkowiak „Melania Sinoracka Olimpijka z Podgórze i Torunia”. Miejsce: Książnica Kopernikańska w Toruniu.
- 7 marca 2024 r. – „Marian Rose – legendarny żużlowiec z Torunia” – spotkanie z udziałem Daniela Ludwińskiego, autora biografii Rosego, oraz trenera Jana Ząbika. Miejsce: Książnica Kopernikańska w Toruniu. Spotkaniu towarzyszyła ekspozycja historycznych motorów oraz pamiątek po M. Rose ze zbiorów rodzinnych.

Z innych działań należy wspomnieć:

- W styczniu 2024 roku ToMiTo wypożyczyło do Akademickiego Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu postery z wystawą „Samuel Bogumił Linde wybitny Torunianin”, które zostały wyeksponowane na terenie szkoły.
- 3 czerwca 2023 r. odbył się spacer śladami Melanii Sinorackiej, który prowadziła Katarzyna Tomkowiak. Organizatorami byli: Kamienica Inicjatyw w Toruniu, Książnica Kopernikańska oraz ToMiTo.
- 22 czerwca 2023 r. Antykwariat Księgarski przy ul. Wysokiej w Toruniu zorganizował spotkanie z Włodzimierzem Deczyńskim, autorem publikacji wydanej przez ToMiTo *Nazewnictwo ulic Torunia w latach 1920–1939*. Wieczór autorski prowadziła Aldona Mackiewicz.

5. Kwesta i inne działania na toruńskich cmentarzach

1 listopada 2023 r. ToMiTo zorganizowało wraz z Urzędem Miejskim w Toruniu XXI kwestę na cmentarzu św. Jerzego przy ul. Gałczyńskiego w Toruniu. Zebrano 24 820 zł. Celem zbiórki była renowacja nagrobka rodziny Glińskich. Ponadto Towarzystwo przygotowało i zamontowało 5 tablic informacyjnych przy zlokalizowanych na toruńskich cmentarzach nagrobkach torunian

szczególnie zasłużonych dla miasta Torunia: Klemensa Felchnerowskiego, Józefa Wiśniewskiego, Jana Prüffera i Marii Znamierowskiej-Prüfferowej (Cmentarz św. Jerzego w Toruniu), Mariana Rosego (Cmentarz przy ul. Józefa Wybickiego) i Melanii Sinorackiej (Cmentarz na Podgórzu).

16 października 2023 r. nastąpił odbiór odrestaurowanego nagrobka Rodziny Landgraf oraz naprawionego ogrodzenia przy nagrobku Mariana Doerffera na cmentarzu św. Jerzego przy ul. Gałczyńskiego w Toruniu.

6. Konkurs na najlepsze prace magisterskie i dyplomowe poświęcone Toruniowi

12 kwietnia 2023 r. w Ratuszu Staromiejskim w Toruniu odbyło się uroczyste zakończenie Konkursu na Najlepsze Prace Magisterskie i Dyplomowe poświęcone Toruniowi.

Komisja Konkursowa XXXI w składzie

1. Prof. dr hab. Krzysztof Kopiński – przewodniczący
2. dr hab. Piotr Birecki, prof. UMK
3. dr hab. Wiesław Nowosad, prof. UMK

przyznała nagrody i wyróżnienia:

- w zakresie ochrony dóbr kultury

I Nagrodę otrzymała – Maria Weronika Hotel za pracę magisterską „Malarstwo sztalugowe w XVII w. w Toruniu i na obszarze oddziaływania. Przyczynek do badań nad działalnością toruńskiej korporacji malarzy w latach 1621–1695”, napisaną pod kierunkiem dr hab. Juliusza Raczkowskiego, prof. UMK, Wydział Sztuk Pięknych UMK.

II Nagrodę uzyskała Adrianna Zakowicz za pracę magisterską „Technika i technologia malarstwa Józefa Brandta na podstawie wybranych dzieł artysty z Muzeum Okręgowego w Toruniu”, napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Elżbiety Basiul, Wydział Sztuk Pięknych UMK.

- w zakresie filologii germańskiej

Wyróżnienie dla Zuzanny Kwiatkowskiej za pracę licencjacką „Das Thorner Gymnasium – seine Gründung und Tätigkeit an der Schwelle des 16 und 17 Jahrhunderts”, napisaną pod kierunkiem dr. hab. Włodzimierza Zientary, prof. UMK, Wydział Humanistyczny UMK.

- w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego

Wyróżnienie otrzymał – Jakub Kaliski za pracę licencjacką „Bezpieczeństwo osób LGBTQIA w miejscach publicznych w Toruniu w latach 2015–2022”,

napisaną pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Szpak, prof. UMK, Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwa UMK.

– w zakresie nauki o ziemi i gospodarce przestrzennej

I Nagroda została przyznana Zachariuszowi Mosakowskiemu za pracę maderską „Pamięć miejsca. Sukcesja funkcji dawnych młynów przemysłowych Bydgoszczy, Torunia i Włocławka”, napisaną pod kierunkiem dr hab. Stefani Środy-Murawskiej, prof. UMK, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK.

II Nagroda dla Mirosława Skiby za pracę maderską „Integracja GIS i BIM dla sprawnego zarządzania wizualizacji infrastruktury technicznej na przykładzie budynku Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK”, napisaną pod kierunkiem dr hab. Mieczysława Kunza, prof. UMK, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK.

III Nagroda dla inż. Michała Jeżewskiego za pracę inżynierską „Zagospodarowanie sportowo-rekreacyjne na terenach zieleni jako element budowania świadomości ekologicznej na przykładzie miasta Torunia”, napisaną pod kierunkiem dr hab. Jadwigi Biegańskiej, prof. UMK, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK.

Wyróżnienie dla inż. Klaudii Buław za pracę inżynierską „Koncepcja miejskich terenów zurbanizowanych na przykładzie Wisły w Toruniu”, napisaną pod kierunkiem dr hab. Justyny Chodkowskiej-Miszczuk, prof. UMK, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK.

– w zakresie nauk historycznych

I Nagroda dla Aleksandra Wiśniewskiego za pracę maderską: „Konflikt bydgosko-toruński w świetle lokalnej prasy dwudziestolecia międzywojennego”, napisaną pod kierunkiem dr hab. Marcina Hlebionka, Wydział Nauk Historycznych UMK.

II Nagroda dla Iwo Bohra za pracę maderską „Rola Wilhelminy Iwanowskiej w toruńskich obchodach jubileuszu pięćsetlecia urodzin Mikołaja Kopernika w Toruniu w roku 1973”, napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Waldemara Rozynkowskiego, Wydział Nauk Historycznych UMK.

III nagroda dla Patrycji Grzybowskiej za pracę maderską „Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu w latach 1933–1939 – dzieje, działalność, źródła”, napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Wojciecha Piaska, prof. UMK, Wydział Nauk Historycznych UMK.

Konkurs był objęty Honorowym Patronatem Prezydenta Miasta Torunia Pana Michała Zaleskiego.

Pani Anna Smoleń z Koła Przewodnickiego PTTK w Toruniu w dniu 20 maja 2024 r. otrzymała z rąk Prezesa Krzysztofa Mikulskiego wyróżnienie – Przewodnika Roku. Laureatka otrzymała okolicznościowy dyplom oraz kwiaty. Serdecznie gratulujemy.

7. Obchody stulecia ToMiTo

16 listopada 2023 r. w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskim w Toruniu odbyła się uroczystość z okazji 100-lecia Towarzystwa Miłośników Torunia. Swoją obecnością zaszczycił nas Prezydent Miasta Torunia Michał Zaleski, który wraz z Przewodniczącym Rady Miasta Torunia prof. Marcinem Czyżniewskim przekazał na ręce Prezesa prof. Krzysztofa Mikulskiego gratulacje oraz wręczył zasłużonym członkom ToMiTo wyróżnienia. Dr Michał Targowski otrzymał Honorowy Medal Thorunium za Zasługi dla Miasta Torunia, a dr Cecylia Iwaniszewska, prof. Bogusław Dybaś i Andrzej Szmak Medale Kopernikańskie. Ponadto Statuetką Szklanego Anioła nagrodzeni zostali prof. Krzysztof Mikulski, dr Arkadiusz Kierys, prof. Agnieszka Zielińska i kierowniczka biura To-Mi-To Joanna Danuta Horyza.

Podczas uroczystości wręczono również „Złote Astrolabia” – najważniejsze wyróżnienia ToMiTo – profesorowi Jerzemu Dygdale i Oddziałowi Miejskiemu PTTK w Toruniu. Ponadto osoby i instytucje zaangażowane w ostatnich dziesięcioleciach we współpracę z ToMiTo odebrały z rąk Prezesa prof. Mikulskiego „Medal Stulecia Towarzystwa Miłośników Torunia”. Wśród wyróżnionych znaleźli się m.in. inicjatorzy prowadzonej od 2003 r. kwesty na cmentarzu św. Jerzego, osoby organizujące konkursy kwiatowe, zasłużeni działacze ToMiTo w minionych dekadach, a także przyjaciele z toruńskich instytucji kultury, urzędów, organizacji pozarządowych i mediów. Wspomniany medal został zaprojektowany z przez artystę Macieja Jagodzińskiego-Jagenmeera z wykorzystaniem wcześniejszego projektu Zygryda Gardzielewskiego przygotowanego na 750-lecie Torunia. Osobą koordynującą prace nad przygotowaniem i odaniem medalu był Andrzej Szmak.

Oficjalną część uroczystości zakończył występ chóru „Astrolabium” oraz degustacja okolicznościowego tortu. Goście mieli również okazję zobaczyć przygotowaną na tę okazję wystawę pt. „Towarzystwo Miłośników Torunia – sto lat działalności 1923–2023”. Opracował ją dr Michał Targowski (scenariusz, teksty, dobór zdjęć), przy pomocy Kamili Maj, Włodzimierza Deczyńskiego

i Joanny Danuty Horyzy. Na planszach, ilustrowanych fotografiami ze zbiorów własnych, Biblioteki Głównej UMK i Książnicy Kopernikańskiej, przedstawiono dzieje i dorobek ToMiTo, a w gablotach – pamiątki i dokumenty ze zbiorów Towarzystwa i toruńskich instytucji kultury. Wystawa została zaprezentowana 16 listopada 2023 r. w Ratuszu Staromiejskim podczas uroczystości 100-lecia Towarzystwa, a następnie była eksponowana na ratuszowym dziedzińcu do lutego 2024 r.

8. Warsztaty

W dniach 9–13 kwietnia 2024 r. Towarzystwo zorganizowało trzydniowe warsztaty dla branży turystycznej pt. „Śladami Toruńskich Flisaków”, dofinansowane ze środków Gminy Miasta Toruń. Program warsztatów uwzględniał trzy bloki ciekawych zajęć o tematyce związanej z flisackimi tradycjami oraz materialnym i kulturowym dziedzictwem pozostawionym w Toruniu przez „Ludzi Wisły”. Zorganizowano również rejs tradycyjnymi łodziami po Wiśle, wizytę w Parku Etnograficznym w Kaszczorku oraz eksperckie oprowadzanie po tematycznej „trasie flisaczej”. Koordynatorem warsztatów, zorganizowanych we współpracy z Fundacją Wolna Wisła, był dr Michał Targowski. W warsztatach wzięło udział ponad 30 uczestników.

9. Imprezy plenerowe

W okresie sprawozdawczym Towarzystwo zorganizowało dwie imprezy plenerowe. Pierwszą z nich była gra terenowa „Śladami Mikołaja Kopernika w Toruniu”, która odbyła się 30 września 2023 r. na toruńskiej Starówce. W przygotowaniu gry wzięli udział rekonstruktorzy historyczni, animatorzy i wolontariusze. W rywalizacji wzięło udział 16 kilkuosobowych drużyn, które następnie otrzymały atrakcyjne nagrody. Wydarzenie było jednocześnie formą promocji drukowanego questu „Śladami Mikołaja Kopernika w Toruniu”, który został udostępniony na stronie www.tomito.torun.pl oraz www.visittorun.com.

Z kolei 17 marca 2024 r. Towarzystwo zorganizowało imprezę sportową pt. II Bieg Konspiracji im. Gen. Elżbiety Zawackiej. Koordynatorem wydarzenia był Michał Gordon. W imprezie wzięło udział 165 biegaczy, którzy pokonali urozmaiconą trasę o długości 10 km, wiodącą od dziedzińca Fortu XV przez most im. gen Elżbiety Zawackiej na prawy brzeg Wisły i z powrotem, z uwzględnieniem biegu terenowego na terenie fortu. Najlepsi uczestnicy

indywidualni i drużynowi otrzymali nagrody, a wszyscy uczestnicy medal poświadczający udział w biegu. Biegowi towarzyszył „Piknik Forteczny” na terenie Fortu XV, podczas którego odbyły się animacje i ćwiczenia ruchowe dla różnych grup wiekowych, z których skorzystali zarówno biegacze, jak i towarzyszące im rodziny i przyjaciele, zwykli mieszkańcy Torunia. Dla uczestników zorganizowaliśmy również aktywne zwiedzanie fortu z przewodnikiem.

10. Tablice

W sprawozdawanym okresie Towarzystwo przyczyniło się do wzbogacenia Torunia o dwie tablice pamiątkowe:

- tablica poświęcona dr. Marcelemu Łukowiczowi, uroczyste odsłonięta 16 maja 2023 r. przy ul. Św. Katarzyny 10;
- tablica poświęcona toruńskiej lekkoatletce i olimpijce Melani Sinorackiej, umieszczona uroczyste 5 grudnia 2023 r. na ścianie kamienicy przy ul. Poznańskiej 125. Wykonanie tablicy sfinansowała Gmina Miasta Toruń.

11. Działania w Internecie i na falach radiowych

Witryna „Kopernikański Toruń”

W okresie sprawozdawczym Towarzystwo przygotowało i uruchomiło nowoczesną stronę internetową „Kopernikański Toruń”. Strona zawiera informacje o związkach Mikołaja Kopernika z Toruniem, opisy i zdjęcia miejsc związanych z jego życiem oraz opisy dzieł sztuki i instytucji nawiązujących do wybitnego astronoma. W ramach tego działania przeprowadzono prace programistyczne i projektowe (w tym zakup i utrzymanie domeny), które pozwoliły na przygotowanie funkcjonalnego szablonu strony internetowej przyjaznej również dla urządzeń mobilnych. Szablon wypełniono zawartością, na którą składają się: opisy tekstowe 30 obiektów napisane przez ekspertów, fotografie obiektów zakupione lub pozyskane nieodpłatnie w ramach wkładu partnerów oraz propozycje 3 tras tematycznych. Strona została udostępniona 20 maja 2024 r. pod adresem www.kopernikanski.torun.pl.

Strona tomito.torun.pl i profil na portalu Facebook

Towarzystwo w okresie sprawozdawczym rozbudowywało i uzupełniało swoją stronę firmową, działającą od marca 2023 r. pod adresem www.tomito.torun.pl. Opublikowano na niej m.in. posty zapowiadające aktualne wydarzenia, informacje o wydawnictwach, wystawy i kwesty przygotowane wcześniej przez ToMiTo. Prowadzony był również profil Towarzystwa na portalu Facebook. Odpowiedzialny za te działania jest Wiceprezes ToMiTo Michał Targowski.

Działalność krótkofalarska

W okresie sprawozdawczym przy Towarzystwie aktywnie działał Klub Krótkofalarski, organizujący okolicznościowe stacje krótkofalarskie promujące Toruń i odbywające się w mieście wydarzenia. W maju 2024 r. Klub podjął decyzję o oddzieleniu się od Towarzystwa.

12. Współpraca z władzami samorządowymi i instytucjami

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia była w okresie sprawozdawczym finansowana przede wszystkim ze środków pozyskanych od Gminy Miasta Toruń w konkursach dla organizacji pozarządowych ogłoszonych przez Wydział Kultury, Wydział Promocji i Turystyki oraz Wydział Sportu Urzędu Miasta Torunia. Nasze działania wsparły też darowizny od toruńskich przedsiębiorstw i osób prywatnych, w tym Miejskiego Zakładu Komunikacji, Wodociągów Toruńskich oraz firmy Hendricksson Polska. W większości realizowanych zadań korzystaliśmy z bliskiej współpracy z Muzeum Okręgowym w Toruniu, Książnicą Kopernikańską, Biblioteką Uniwersytecką UMK, Muzeum Diecezjalnym w Toruniu, Archiwum Państwowym w Toruniu i Oddziałem Przewodnickim PTTK. Szczególne podziękowania kierujemy do Prezydenta Miasta Torunia Pana Michała Zaleskiego, Prezydenta Miasta Torunia Pana Pawła Gulewskiego, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Pana Piotra Całbeckiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z Rektorem prof. dr hab. Andrzejem Sokalą, Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków, Muzeum Etnograficznego w Toruniu, Fundacji gen. Elżbiety Zawackiej, Dworu Artusa w Toruniu.

Wszystkim tym instytucjom oraz osobom zaangażowanym w działalność Towarzystwa Miłośników Torunia składamy serdeczne podziękowania.

